

KARALIENĖ ELENA ANYKŠČIUOSE

*Elena Ivanovna (1476-1513). Dailininkas Marceli Krajewski
Korniko biblioteka, Lenkija*

1495 metais valdovo Kazimiero Jogailaičio sosto įpėdinis, ketvirtasis sūnus Aleksandras, vedė Maskvos didžiojo kunigaikščio Ivano III ir jo žmonos Zofijos iš Bizantijos Paleologų dinastijos dukrą Eleną.

Po vestuvių Elena su savo dvaru persikraustė į Vilnių, tačiau nepriėmusi katalikų tikėjimo, karūnuota nebuvo.

Elena sukaupė didelį kraitį, disponavo dideliu kiekiu pinigų ir brangenybių, taip pat ir nekilnojamuoju turtu – valdovas Aleksandras žmonai buvo užrašęs apie 22 valdas Lietuvos teritorijoje. Viena iš Elenos valdų tapo ir Anykščiai.

Po Aleksandro mirties Elena bandė dalyvauti viešajame valstybės gyvenime, tačiau buvo atribota nuo to ir akylai saugoma baiminantis jos sugrįžimo į Maskvą su visais turtais. Yra žinoma, kad, skaičiuodami iš Elenos perimtą turta, per dieną trys raštininkai sugebėjo surašyti tik vienos skrynios turinį.

Elena buvo ištremta iš Vilniaus, o 1512 metų gale su savo dvariškiais jau buvo Anykščiuose, išliko net keli valdovės iš Anykščių rašyti laiskai.

Ši karalienės be karūnos, valdovės Elenos istorija, yra mažai žinoma, tačiau išties įdomi. Šios istorijos dalis yra susijusi ir su Anykščiais.